

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, czerwiec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/71/2011

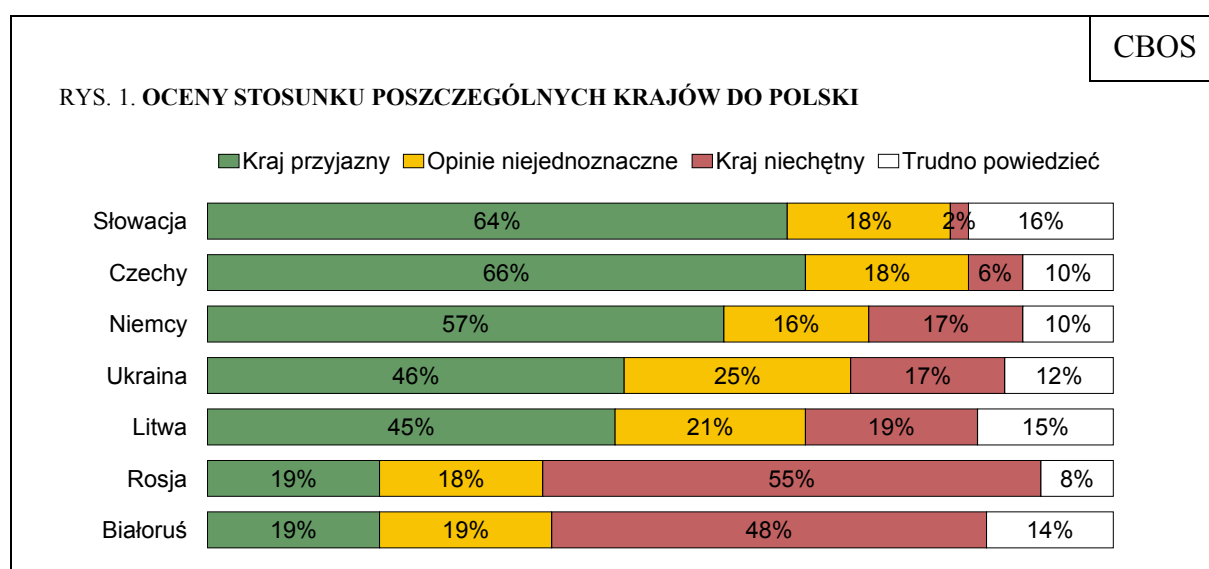
**OPINIE O NASTAWIENIU KRAJÓW
SĄSIEDZKICH DO POLSKI**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W czerwcowym badaniu¹ zapytaliśmy ankietowanych o to, jak postrzegają stosunek najbliższych sąsiadów do naszego kraju. Opinie na ten temat badaliśmy z użyciem siedmiopunktowej skali, na której –3 oznaczało „kraj zdecydowanie niechętny Polsce”, +3 – „kraj przyjazny, dobry sąsiad”; a „0”, czyli środek skali – opinie niejednoznaczne. Otrzymane wyniki prezentujemy na dwa sposoby: jako dane pogrupowane w kategorie i jako wartości średnie, które lepiej niż kategorie oddają stopień natężenia ocen.

Jak wynika z deklaracji, pięciu z naszych sąsiadów postrzeganych jest jako mniej lub bardziej nam przychylnych. Najwięcej ocen pozytywnych ma miejsce w przypadku Słowaków i Czechów. Około dwie trzecie badanych ocenia ich stosunek do Polski jako przyjazny (odpowiednio 64% i 66%), a nieliczni jako nieprzychylny – nieco częściej przypisywany jest on Czechom niż Słowakom (6% wobec 2%). Jak wynika z innych badań

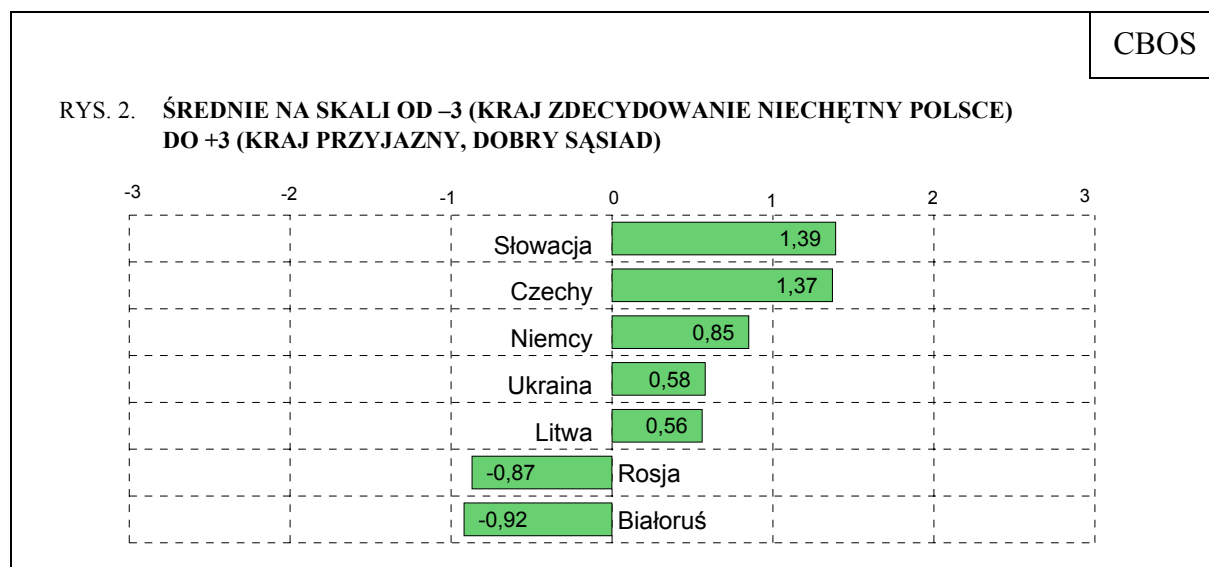
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (253) przeprowadzono w dniach 2 – 8 czerwca 2011 roku na liczącej 1164 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

CBOS, na tle różnych narodowości Czesi i Słowacy cieszą się także wśród Polaków największą sympatią².

Ponad połowa respondentów (57%) dobrze ocenia nastawienie Niemiec do Polski, około jedna szóstka (17%) twierdzi, że jest ono negatywne i tyle samo (16%) nie potrafi go jednoznacznie sklasyfikować.

Niemal identycznie – w obu przypadkach pozytywnie – jest postrzegany stosunek Litwy i Ukrainy do Polski. Ponad dwie piąte badanych ocenia, że nastawienie Litwy (45%) i Ukrainy (46%) do naszego kraju jest przyjazne, a niespełna jedna piąta ocenia te dwa kraje jako nam niechętne (o Litwie mówi tak – 19%, o Ukrainie – 17%).

Nieprzychylnie nastawiona do nas jest, zdaniem ponad połowy ankietowanych, Rosja (55%). Co piąty (19%) jest przeciwnego zdania, a mniej więcej tyle samo osób (18%) wyraża pogląd, że stosunek tego kraju do Polski nie jest ani dobry, ani zły. Podobnie, jako krytyczny, postrzegany jest stosunek Białorusi, z tą jednak różnicą, że więcej osób niż w przypadku Rosji w ogóle nie potrafi się o nim wypowiedzieć, a mniej określa go jako nieprzyjazny (48%). Z porównania średnich ocen wynika, że w oczach Polaków Białoruś jest nam mniej przychylna niż Rosja. Różnica jest co prawda minimalna, ale wskazuje na większe (w przypadku Białorusi) natężenie ocen jednoznacznie negatywnych.

Dzięki podobnemu badaniu z 2005 roku możemy porównać, jak w ciągu tego czasu zmieniły się oceny stosunku sąsiadów do naszego kraju. Bardzo stabilne jest postrzeganie

² Zob. komunikat CBOS „Stosunek Polaków do innych narodów”, luty 2011 (oprac. Katarzyna Wądołowska).

nastawienia Słowacji i Czech. Lepiej niż sześć lat temu oceniany jest stosunek Niemiec do Polski. Co prawda ogólny układ ocen jest tu podobny, ale zwiększył się odsetek mówiących o przyjaznym stosunku zachodniego sąsiada do nas i zmniejszył odsetek wskazań negatywnych.

gorzej oceniane jest nastawienie Litwy i Ukrainy. W przypadku Litwy wyraźnie mniej osób niż w 2005 roku mówi o sympatii, a więcej o niechęci. Przyczynić się do tego mogły konflikty związane z prawami mniejszości polskiej na Litwie (m.in. niedostępność polskich znaków diakrytycznych w dokumentach) i ogólne ochłodzenie relacji między naszymi państwami. Stosunek Ukrainy do Polski jest obecnie rzadziej oceniany jako przyjazny, a częściej jako niejednoznaczny – ani dobry, ani zły.

Nie zmieniła się ocena stosunku Białorusi do Polski. Natomiast jeśli chodzi o Rosję, obserwujemy poprawę. Wyraźnie przybyło badanych uważających stosunek tego kraju do nas jako przyjazny, a zarazem ubyło opinii wskazujących na niechęć, choć ona nadal przeważa. Zmiana ta jest zbieżna z obserwowaną w badaniach opinią na temat relacji polsko-rosyjskich, które także są obecnie lepsze niż w 2005 roku³.

Tabela 1

Oceny stosunku poszczególnych krajów do Polski	Słowacja		Czechy		Niemcy		Ukraina		Litwa		Rosja		Białoruś	
	'05	'11	'05	'11	'05	'11	'05	'11	'05	'11	'05	'11	'05	'11
	w procentach													
Kraj przyjazny	69	64	69	66	50	57	58	46	61	45	9	19	22	19
Opinie niejednoznaczne	15	18	15	18	18	16	16	25	18	21	13	18	16	19
Kraj niechętny	4	2	7	6	23	17	15	17	7	19	68	55	47	48
Trudno powiedzieć	13	16	9	10	9	10	11	12	14	15	9	8	15	14
Średnia	1,41	1,39	1,31	1,37	0,48	0,85	0,90	0,58	1,11	0,56	-1,59	-0,87	-0,90	-0,92

Deklaracje dotyczące nastawienia krajów sąsiedzkich do Polski nie są znacząco zróżnicowane przez cechy społeczno-demograficzne badanych. Można jednak zauważyć pewne uwarunkowania związane z wiekiem i poziomem wykształcenia. Najstarsi ankietowani relatywnie częściej niż młodsi postrzegają stosunek Niemiec, Ukrainy oraz Litwy do naszego kraju jako nieprzychylny. Z kolei osoby z wyższym wykształceniem, częściej niż inni, jako niechętny określają stosunek Białorusi do Polski, natomiast w przypadku Niemiec częściej mówią o nastawieniu dobrym.

Nastawienie większości naszych sąsiadów do Polski jest oceniane jako przychylne. Zdaniem opinii publicznej, najbardziej nam przyjaźni są południowi sąsiedzi – Czechy i Słowacja, w dalszej kolejności Niemcy, których stosunek do Polski jest dziś widziany lepiej niż w 2005 roku, i w nieco mniejszym stopniu – bliżej ocen niejednoznacznych – Litwa i Ukraina. Natomiast kraje, które są Polsce najmniej przychylne to Białoruś i Rosja, choć nastawienie tego drugiego jest postrzegane zauważalnie korzystniej niż sześć lat temu.

Opracował
Michał FELIKSIAK

³ Zob. komunikat CBOS „Opinie o stosunkach polsko-rosyjskich po katastrofie smoleńskiej i działaniach mających wyjaśnić jej przyczyny”, marzec 2011 (oprac. Michał Feliksiak).